

Asia: 1/41/2016

Lausuntopyyntö yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanotyöryhmän (TATTI) mietinnöstä ja työryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi uudeksi tietosuojalaiksi

1 luku. Yleiset säännökset

Yleiset kommentit

Suomen Tilaajavastuu Oy tuottaa kiinteistö- ja rakennusalan (KIRA-alan) asiakkaille lakisääteisten velvoitteiden hoitamiseen liittyviä digitaalisia palveluita. Lausunnossa painotamme toisaalta KIRA-alan käytännön työssä ilmeneviä erityispiirteitä sekä alan tietojen digitalisoinnin tarpeita.

KIRA-alaa koskettavat esimerkiksi tilaajavastuu-, työturvallisuus- ja verotusmenettelylaki, jotka velvoittavat jo yksistään huomattavaan henkilötietojen käsittelyyn ja tarkastamiseen. Tämä on myös johtanut erikoistuneiden palveluntarjoajien syntyymiseen alan tarpeisiin. Lisäksi alalla tapahtuu kohtalaisissa määrin alaikäisten henkilöiden työssä oppimista tai esimerkiksi urheiluseurojen talkootyötä rajatuissa yksinkertaisissa siivous- ja järjestelytyöissä.

Haluamme lausunnossamme huomioida, että esimerkiksi alalle opiskelevien tai siellä jo toimivien alaikäisten henkilötietojen käsittely ei muodostu ylipääsemättömäksi esteeksi. Lisäksi esitämme, että alan digitalisaation kehitys turvataan ja varmistetaan samalla KIRA-alan yritysten velvoitteiden hoitoon liittyvän palveluyritysten toiminta.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

2 luku. Käsittelyn oikeusperuste eräissä tapauksissa

Yleiset kommentit käsittelyn lainmukaisuutta koskevasta 3 §:stä.

-

Yleiset kommentit erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta 5 §:stä ja rikostuomioita ja rikkomuksia koskevasta 6 §:stä.

Tietosuoja-asetuksen 10 artikla edellyttää, että rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely tapahtuu joko viranomaisen valvonnassa tai käsittely sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojaustoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi.

Asianmukaisista suojaustoimista on säädetty esimerkiksi laissa liiketoimintakiellosta (1059/1985) 21 §:ssä.

Ehdotetun tietosuojalain 2:6 §:n alakohdan 1 muotoilu (käsittely tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi, puolustamiseksi tai ratkaisemiseksi) on epäselvä sen osalta, kattaako se käsittelyn, joka on välttämätöntä lakisääteisen selvitys- tai tarkastusvelvollisuuden täyttämiseksi (kysymys onko siinä tilanteessa käsillä oikeusvaade vai ei).

6 §:n ei tulisi johtaa siihen, että rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittelylle asetetaan tietosuojalaissa tiukempia ehtoja kuin mitä tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa ja selvitys- tai tarkastusvelvollisuuden asettavassa erityislaissa edellytetään.

Esimerkiksi tilaajavastuulain (1233/2006) 9 §:n mukaan tilaaja on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos tilaaja on tehnyt sopimuksen tilaajavastuulaissa tarkoitetusta työstä liiketoimintakielttoon määrätyn elinkeinonharjoittajan kanssa tai yrityksen kanssa, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakielttoon. Tilaaja voi hakea yksittäisen henkilön osalta tiedon suoraan otteella liiketoimintakieltorekisteristä oikeusrekisterikeskuksesta tai hankkia tiedon sellaisesta yritystietopalvelusta, joka on hakenut tiedot suoraan tai toisen yritystietopalvelun kautta liiketoimintakieltorekisteristä. Jos esimerkiksi rakennuslalla toimiva tilaaja tekee vuosittain tilauksia sadoilta tai tuhansilta yrityksiltä, tuhansien – kymmenien tuhansien yksittäisten henkilöiden tietojen kysely suoraan oikeusrekisterikeskukselta tulee kohtuuttoman kalliiksi ja hankalaksi ja ainoa toimiva vaihtoehto on liiketoimintakiellon olemassaolon tarkistus sähköisessä muodossa olevia rekistereitä käyttäen (käytännössä kaupalliset yritystietopalvelut). Yritystietopalvelussa pidetään saatavilla tiedot kaikista voimassaolevista liiketoimintakielloista ja tiedon keräämisen hetkellä ei vielä ole tietoa, onko kenelläkään tulevilla asiakkaalla tarvetta käsitellä tietoa oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi, puolustamiseksi tai ratkaisemiseksi. Tällöin palveluntarjoaja käsittelee tietoja ennen kuin on olemassa mahdollisia tulevia oikeusvaateita, joita vastaan palveluntarjoajan asiakkaana oleva tilaaja puolustautuu. Palvelu voi olla myös toteutettu siten, että tilaaja ei koskaan saa tietoa yksittäisten henkilöiden liiketoimintakiellon olemassaolosta tai sisällöstä, vaan ainoastaan tarvitsemansa tiedon, onko tilaajan sopimuskumppanin kaupparekisteriin merkityillä vastuuhenkilöillä voimassa liiketoimintakielttoa vai ei. Tilaajalle ei silloin synny omaa rekisteriä liiketoimintakieltotiedoista.

Jos lakisääteinen selvitys- tai tarkastusvelvollisuus itsessään ei ole aina ”oikeusvaade”, tällaisen velvollisuuden vuoksi tapahtuva käsittely olisi hyvä huomioida omana kohtanaan samalla tavalla kuin vakuutusyhtiöiden käsittelytarpeet on huomioitu. Lakisääteisten selvitys- ja tarkastusvelvollisuuksien vuoksi tapahtuvan käsittelyn osalta riittävä vaatimus olisi, että käsittely on tarpeen laissa asetetun selvitys- tai tarkastusvelvollisuuden täyttämiseksi ja tapahtuu laissa asetettujen määräysten mukaisesti.

Käsittelyä ei pidä rajata rekisterinpitäjää koskevan lakisääteisen selvitysvelvollisuuden täyttämiseksi tarvittavaan käsittelyyn, koska taho, jolla on lakisääteinen selvitysvelvollisuus ja rekisterinpitäjä on usein eri henkilö.

Tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen lapselle sovellettavan ikärajan tulisi olla:

13 vuotta

Ikärajaa koskevat perustelut

Sopiva ikäraja olisi 13 vuotta, mikä vastaisi ikää, jossa nuori voi alkaa tekemään kesätöitä huoltajansa suostumuksella. Työelämässä työntekijät käyttävät jo nyt erilaisia tietoyhteiskuntapalveluita työtehtävien hoitamiseen (esim. pikaviestipalvelut). Nuorten kesätyöntekijöiden ja harjoittelijoiden olisi hyvä päästä tutustumaan samoihin työkaluihin kuin työntekijöidenkin ilman, että ensin olisi pyydettyä erikseen suostumusta vanhempainvastuun kantajilta.

3 luku. Valvontaviranomainen

Yleiset kommentit suullista käsittelyä seuraamuslautakunnassa koskevasta 16 §:stä

-

Muut yleiset kommentit valvontaviranomaista koskevasta 3 luvusta.

-

4 luku. Oikeusturva ja seuraamukset

Yleiset kommentit käsittelyn viivästymistä koskevasta 23 §:stä.

-

Tulisiko yleisen tietosuoja-asetuksen 83 artiklan mukaisia hallinnollisia sakkoja voida kohdistaa myös viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin?

-

Perustelut

-

Mikäli vastaus hallinnollisten sakkojen kohdistamista viranomaisiin koskevaan kysymykseen on ei, pyydetään esittämään näkemys vaihtoehtoisesta seuraamusjärjestelmästä.

-

Muut yleiset kommentit oikeusturvaa ja seuraamuksia koskevasta 4 luvusta.

-

5 luku. Tietojenkäsittelyn erityistilanteet

Yleiset kommentit henkilötietojen käsittelyä journalistisia, akateemisen, taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten koskevasta 27 §:stä.

-

Yleiset kommentit tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia sekä tilastollisia tarkoituksia varten tapahtuvaa käsittelyä koskevista poikkeuksista ja suoja-toimista

-

Muut yleiset kommentit tietojenkäsittelyn erityistilanteita koskevasta 5 luvusta.

29 § Henkilötunnuksen käsittely

Henkilötunnuksen käsittelyn edellytyksiä ei tulisi tiukentaa voimassaolevaan henkilötietolakiin verrattuna.

Laki rikoslain 38 luvun 9 §:n ja 10 §:n 3 momentin muuttamisesta

Yleiset kommentit tietosuojarikosta koskevasta 9 §:stä.

-

Muut mahdolliset kommentit

Muita huomioita työryhmän mietinnöstä ja ehdotuksesta hallituksen esitykseksi

-

Huhtamäki Mika
Suomen Tilaa javastuu Oy